

Digitale oplossing schoolverzuim

Eindverslag

CED-Groep
Hogeschool Rotterdam

The background of the cover is a photograph of a scientist in a white lab coat and safety goggles, working in a laboratory. The image is overlaid with a blue-tinted digital interface featuring various data visualization elements like circular gauges, hexagonal patterns, and glowing lines, suggesting a focus on technology and data analysis in a scientific context.

*“Hoe kan het
schoolverzuim op
het VO
teruggedrongen
worden met
behulp van
technologie?”*

Schoolverzuim

Scholen vinden het vaak lastig om ongeoorloofd schoolverzuim tegen te gaan. Het verzuim wordt vaak te laat opgemerkt zodat het aantal ongeoorloofde verzuim-uren snel kan oplopen. De onderwijsinspectie verwacht van scholen dat zij een actieve rol spelen in het tegengaan van schoolverzuim.

Een eindverslag van de stageopdracht "Hoe kan het schoolverzuim op het VO teruggedrongen worden met behulp van technologie?"

Inhoudsopgave

Aanleiding	4
Gegevens schoolverzuim.....	4
Onderzoeksopzet	5
Doel	5
Doelgroep	5
Middel.....	5
Samenwerkingspartners	5
Stageopdracht	5
Tijdsplan	5
Ontwerpen	6
Team A: Future.....	6
Team B: Happy	6
Aanbevelingen en vervolgstappen	7
Future	7
Happy	7

Aanleiding¹

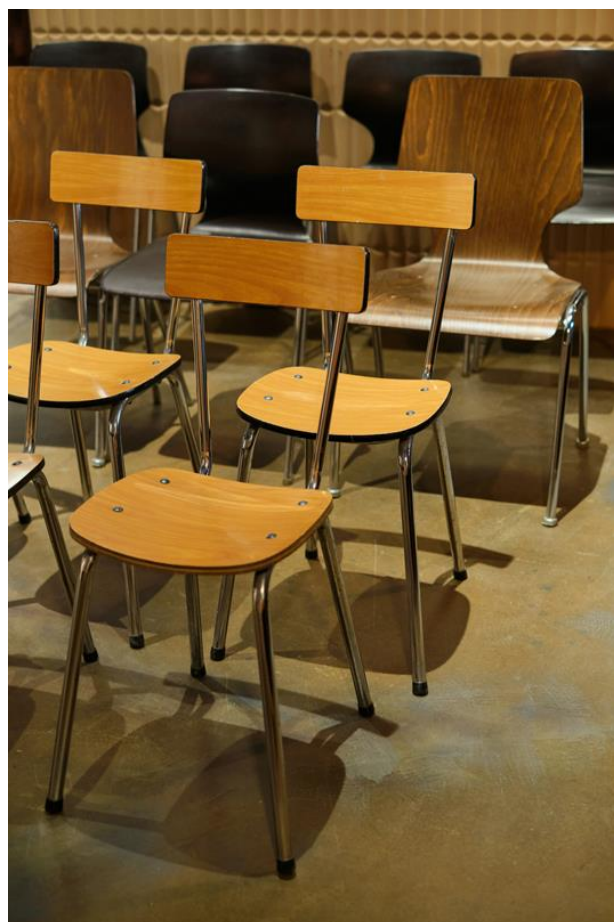
Dat schoolverzuim een probleem vormt, weten we al jaren. Uit het HBSC onderzoek² komen de volgende gegevens over schoolverzuim naar voren:

Gegevens schoolverzuim

- Er is sprake van schoolverzuim wanneer een leerling niet op school aanwezig is op momenten dat hij aanwezig moet zijn. Verzuim is geoorloofd wanneer de school toestemming heeft gegeven, of er een geldige reden voor is, zoals ziekte. Is dat niet het geval dan noemt men dat spijbelen. Wettelijk gezien is spijbelen in de leerplichtige leeftijd een overtreding van de Leerplichtwet. Regelmatig spijbelen kan een verbod van voortijdig schoolverlaten zijn.
- In 2017 zei 13 procent van de jongeren van 12 tot en met 16 jaar in het voortgezet onderwijs dat zij de laatste maand minimaal één lesuur hebben gespijgeld. Dat is ongeveer 1 op de 8 leerlingen.
- Jongens spijbelen in 2017 iets meer dan meisjes. Over de hele leeftijdsgroep gerekend heeft 14 procent van de jongens de laatste maand ten minste 1 uur gespijgeld, tegen ruim 12 procent van de meisjes.
- Oudere leerlingen spijbelen veel vaker dan jongere: bij 12-jarigen gaat het om ruim 4 procent en bij 16-jarigen om 23 procent. Verder blijken vwo-leerlingen minder vaak te spijbelen dan havo-leerlingen en vmbo-leerlingen. Daarnaast spijbelen leerlingen uit onvolledige gezinnen vaker dan leerlingen uit intacte gezinnen. Tot slot blijken leerlingen uit gezinnen met een hoge welvaart meer te spijbelen dan leerlingen uit gezinnen met een lage of gemiddelde welvaart.

- Ten opzichte van 2013 is er sprake van een stijging van het percentage leerlingen in het voortgezet onderwijs dat spijbelt. Toen ging het om ruim 9 procent van de leerlingen. In 2017 gaat het om 13 procent. Deze stijging komt door een stijging van het aantal meisjes dat spijbelt (van 3 procent).

Scholen vinden het vaak lastig om ongeoorloofd schoolverzuim tegen te gaan. Het verzuim wordt in een later stadium opgemerkt zodat het aantal ongeoorloofde verzuimuren snel kan oplopen. De onderwijsinspectie verwacht wel van scholen dat zij een actieve rol in te spelen in het tegengaan van schoolverzuim.

¹ Gegevens gebruikt van het Nederlands Jeugdinstituut.

² Health Behaviour in School-aged Children (Stevens 2018)

Onderzoeksoopzet

Doel

- Schoolverzuim tegengaan bij praktijkonderwijs-leerlingen in Den Haag.
- Jongeren steunen en begeleiden bij het maken van een plan voor hun toekomst en succesvol afronden van school.
- Mentoren en zorgcoördinatoren ondersteunen in het begeleiden van deze jongeren.

Doelgroep

- Directe doelgroep: schoolverzuimende leerlingen, focus op praktijkonderwijs. Gewenste leeftijd: 12 t/m 16 jaar
- Indirecte doelgroep: mentoren, zorgcoördinatoren

Middel

Een app, in te zetten via leerling, school of contactpersoon van school.

De app kan mentoren/zorgcoördinatoren op een gemakkelijke manier ondersteunen in de begeleiding van deze leerling.

De mentor bespreekt de voordelen van de app met leerling en ouders en maakt afspraken over het gebruik van de app. De leerling kan zelfstandig aan de slag gaan met de app. De mentor kan tijdens zijn gesprekken met deze leerling terugverwijzen naar de app en de resultaten bespreken.

De app heeft een positieve insteek en is gericht op coaching en beloning van goed gedrag.

Samenwerkingspartners

CED-groep
SCOH ResearchLab
SCOH Praktijkschool De Poort
Hogeschool Rotterdam Creative and Media
Opleiding (vanaf nu: HR): Twee groepen van vijf studenten

Stageopdracht

Ontwerp een app en lever een eerste prototype op bij de ontwerpvrage: "Hoe kan het schoolverzuim op het VO teruggedrongen worden met behulp van technologie?"

Tijdspad

Juni 2020: samenwerkingsovereenkomst CED-Groep, SCOH en HR

September 2020: kick-off project HR, kennismaking en opdrachtbeschrijving CED-Groep en HR

Oktober 2020: doelgroep-/gebruikersonderzoek HR teams bij studenten De Poort; go/no-go pitches HR teams

November 2020: tussenmarkt HR: pitch app-ontwerp HR teams aan opdrachtgevers

Januari 2021: eindmarkt HR en oplevering app-ontwerp HR teams aan opdrachtgevers

Maart 2021: evaluatie en bespreking vervolgstappen CED-Groep en SCOH (zie conclusie en aanbevelingen)

NB. Tussentijds vonden verschillende overleggen plaats tussen de CED-Groep, SCOH en de HR (begeleider en studenten).

Presentatie

De teams hebben twee ontwerpen voor een digitale tool rondom schoolverzuim gepresenteerd:

Team A: Future

Team A kwam met de overkoepelende social media platform 'Future'. Hierin wordt een sociale media omgeving voor de school gecreëerd.

<https://www.figma.com/proto/Q3K8LrXYoDroIN45g8FPUW/praktijkschool-prototype?node-id=6%3A1&scaling=scale-down>

https://www.youtube.com/watch?v=YN3hCT_mbgM

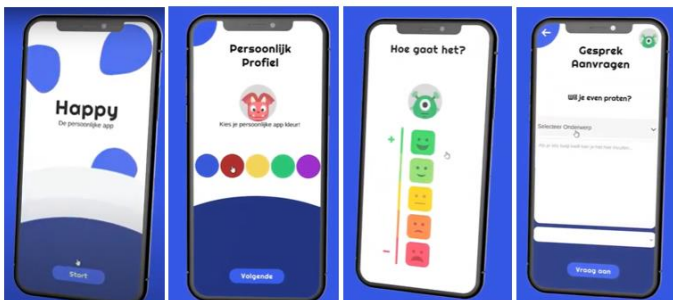

Team B: Happy

Team B kwam met de app 'Happy'. Deze app is een simpele tool waarbij leerlingen aangeven hoe het met ze gaat en waarin ze (anoniem) een gesprek met een docent kunnen aanvragen:

<https://bit.ly/3igpK95>

<https://youtu.be/yYfgSnFNlxg>

Aanbevelingen en vervolgstappen

Future

Team A heeft het probleem schoolverzuim als geheel willen aanpakken. De oplossing is uitgewerkt in de app 'Future'. Deze app concurreert nu met bestaande social media platforms die meer bereik en populariteit hebben onder de jongeren. Wij denken dat een app als 'Future' deze strijd verliest.

Daarnaast moet de app gemodereerd worden door een medewerker van SCOH en de content vanuit school worden aangeleverd en geupload. Dit maakt het gebruik van de tool zeer tijdsintensief.

Bovendien zal een deel van de content overlappen met de content op de schoolwebsite/Blackboard.

Wat wél een pluspunt is van deze app, is dat er pushberichten op kunnen worden geplaatst. Een docent kan dus roosterwijzigingen of berichten voor zijn/haar klas delen via deze app en zo leerlingen gemakkelijk, en in één keer bereiken.

Happy

Wij adviseren om de app-ontwerp van team B 'Happy' verder te onderzoeken naar de bruikbaarheid. Met behulp van deze app kunnen leerlingen op een simpele en toegankelijke manier aangeven hoe het met ze gaat en een gesprek met een docent inplannen.

Qua vormgeving spreekt de app de leerlingen op De Poort aan, bleek uit een test op school.

Een docent heeft middels de beheerdersomgeving inzicht in het welbevinden van zijn/haar leerlingen en kan een overzicht oproepen van de mentale gesteldheid van een leerling door de tijd heen. Hierdoor wordt het schoolverzuim niet direct aangepakt, maar kunnen eventuele verzuim gerelateerde problemen in de kiem worden gesmoord.

Het lijkt ons interessant om verder te onderzoeken of dit een goede monitoringstool is, en om te

onderzoeken of er een causale relatie is tussen het welbevinden van leerlingen en schoolverzuim.

Qua verbetering/uitbreiding van deze app wordt nu gedacht aan het toevoegen van de pushbericht-functie van de docent.

Eventueel kan, gezien het taalniveau van de leerlingen, er gedacht worden aan een voice-memofunctie in de app.

Verder denken wij dat het toevoegen van gamification-elementen (punten verzamelen o.i.d.) het gebruik van de app door leerlingen zal stimuleren.

Een wens vanuit SCOH is daarnaast ook om de geregistreerde gegevens uit de app te koppelen aan een bestaand LVS, zoals Presentis. Dit om te voorkomen dat er voor docenten weer een registratiesysteem bij komt, maar het juist een extra instrument is om inzicht te krijgen in het welbevinden van de leerlingen.

SCOH en de CED-Groep zullen een vervolgspraak maken om de hierboven genoemde mogelijkheden verder te onderzoeken.

